

СТЕНОГРАМА

засідання Комітету з питань прав людини, національних меншин і
міжнаціональних відносин
від 11 травня 2016 року

Веде засідання Голова Комітету Г.М.НЕМИРЯ

ГОЛОВУЮЧИЙ. Доброго дня, шановні колеги! У нас сьогодні планове засідання комітету з прав людини. У нас є кворум. Отже ми можемо розпочинати наше засідання. Як завжди заздалегідь був розданий порядок денний. Хто за те, щоб запропонований порядок денний затвердити? Хто за? Проти? Утримались? Прийнято одноголосно.

Перший пункт порядку денного - це розділ опрацювання законопроектів, з яких комітет є головним. Законопроект 3343, проект Закону про внесення змін до Закону України «Про забезпечення прав та свобод громадян та правовий режим на тимчасово окупованій території України» (щодо механізму відновлення втрачених матеріалів справи). Автор законопроекту народний депутат Князевич. Нагадаю, що цей законопроект, який мали ми розглядати минулого разу. Але оскільки за прийнятою внутрішньою процедурою автора не було, ми його відклали. Зараз ми можемо його... Він не доопрацьований. Ми можемо перенести, але тут є інша пропозиція. Якщо ви, колеги, уважно дивилися висновок головного науково-експертного управління, із того що я подивився, очевидно складається враження, що цей законопроект більше стосується таких процедурних процесуальних речей – відновлення матеріалів справи – і за розподілом він мав би як раз бути предметом розгляду комітету Князевича. Можливо з огляду на етичні міркування, бо потенційний конфлікт інтересів, оскільки він є автор цього законопроекту і очолює комітет, він попав до нас.

Але з того, що я читав, воно виглядає більше так, що це відноситься до того комітету. Будь ласка.

ЛОГВИНСЬКИЙ Г.В. З вашого дозволу. До речі, це саме той законопроект, який стосується безпосередньо нашої діяльності, тому що вносити зміни до той частини, яка пов'язана безпосередньо за окупованими територіями... *(нерозбірливо)*, тому вона пов'язана з іншими нормами права, законодавчими ініціативами... *(нерозбірливо)*. У випадку тому, що там не враховано питання щодо виконавчої служби, їх діяльності ми робили спільну робочу групу для того, щоб допрацювати та може надати на заміну. Саме тому на даний час ця робоча група ще працює, саме тому він просив особисто, якщо можна, перенести розгляд.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тобто у нас немає письмового його звернення особистого...

ЛОГВИНСЬКИЙ Г.В. Він мене просив...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ви підтверджуєте що це було. Будь ласка, Валерія Володимирівна.

ЛУТКОВСЬКА В.В. Дякую дуже, Григорію Михайловичу. Я просто хотіла звернути вашу увагу, що 21 травня 15-го року за номером 2930 було зареєстровано законопроект, поданий вами і іншими членами комітету, як раз який стосувався питання відновлення кримінальних проваджень у зв'язку з тим, що у кримінальні справі залишилися на непідконтрольній території. Томі відповідно в даному випадку просто повтор у нормах.

ЛОГВИНСЬКИЙ Г.В. Коли він був зареєстрований?

ГОЛОВУЮЧИЙ. У квітні мабуть. А, п'ятнадцятого... Тим більше тоді. Георгій Володимирович, уважно тоді прошу вас вивчити це питання, але з огляду на це звернення автора законопроекту ми його відкладаємо. Нема заперечень. Добре.

Переходимо до пункту другого порядку денного. У нас два законопроекти. Альтернативні законопроекти. Ми їх також відклали. І я хочу додати перед тим, як перейти до обговорення, коротко слово експерту з нашого секретаріату Оксані Пантелєєвій, яка пояснить у чому тут різниця. Різниця тут абсолютно не велика між двома. Прошу.

ПАНТЕЛЄЄВА О.О. Доброго дня! У нас є два альтернативні законопроекти, якими пропонуються зміни до законів про правовий статус іноземців та осіб без громадянства і про громадянство України. Ними пропонується визнати іноземців та осіб без громадянства, які брали участь у захисті територіальної цілісності України такими, які на законних підставах перебувають на території України, і надати можливість таким особам одержати посвідку на тимчасове проживання в Україні на час участі в захисті територіальної цілісності і недоторканості України.

Для цих цілей зокрема у законопроекті дається визначення таким термінам, як участь у захисті територіальної цілісності і недоторканості України і встановлюється обмеження щодо добровільного або примусового повернення і видачі таких іноземців або осіб без громадянства до країн, вихідцями із яких вони є, і які не визнають територіальну цілісність України. Також пропонується, що цій перелік має встановлювати Кабінет Міністрів України. Ще пропонується передбачити спрощений порядок прийняття до громадянства для цих осіб і різниця між цими законопроектами не суттєва. Єдина відмінність, що у законопроекті депутата Суислової у змінах до...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Веселової.

ПАНТЄЛЄЄВА О.О. Я перепрошую. У статті 9 встановлюється термін розгляду заяв іноземців і осіб без громадянства два місяці. На думку наших експертів це є недоцільним і це уточнення саме у проекті закону. З огляду на це і не тільки... Правда у нас є зауваження головного науково-експертного управління, але є можливість їх врахувати до наступного читання і пропонується за основу законопроект 3433.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добре, колеги. Якщо коротко говорити, то тема є актуальна. Є з іншого боку речі, які регламентуються Законом про громадянство, згідно з яким Президент визначає порядок провадження погодження із заявами. Але відмінність щоб зрозуміло було в чому є альтернативність власне полягає в тому, що другий законопроект авторства колеги Веселової, встановлює термін розгляду таких заяв два місяці. В решті ми почули вони тотожні, тому рекомендація, яка міститься у тих матеріалах, які є, що підтримується відповідними окремими міністерствами і відомствами, зводиться до того, щоб взяти за основу законопроект 3433, а якщо буде доцільність, врахувати необхідність вказання терміну вже під час підготовки до другого читання. Валерія Володимирівна, будь ласка.

ЛУТКОВСЬКА В.В. Дякую, Григорію Михайловичу. Я просто хотіла б звернути увагу. Законопроект дійсно є дуже потрібним, але він не вирішує проблеми тих, хто вже був в зоні антитерористичної операції, хто вже приймав участь у бойових діях, тому що там всюди, всі дієслова, вони наведені в дійсному часі. І це відповідно тільки ті особи, які беруть участь в захисті територіальної цілісності. Ті, які брали участь, вони ніякого захисту не отримують і жодним чином їх проблеми це законопроект не вирішить.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Це саме стосується і альтернативного?

ЛУТКОВСЬКА В.В. Да. Вони обоє не вирішують проблеми тих, хто вже поранений, хто вже знаходиться сьогодні на території України без відповідного статусу. І, більше того, заднім числом вирішити питання законності їх перебування під час проведення антитерористичної операції на території України, я не знаю чи ризикне парламент настільки глибоко назад відкотитись в прийнятті рішення.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Давайте ми послухаємо іншу сторону. Колеги Веселової. Ви автор власне цього закону?

НАУМЕНКО Н.М. Ні.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ви допомагали?

НАУМЕНКО Н.М. Державна міграційна служба України. Я абсолютно погоджуюся з пані Лутковською про те, що законопроект не вирішує питання захисту осіб, які брали або беруть участь в АТО. Але хочу повернутися до статті першої цього законопроекту, в якій дається визначення певних понять, які зовсім не характерні для Закону про правовий статус іноземців та осіб без громадянства, а більш доречно перенести ці поняття в профільні законодавчі акти, тобто які регулюють поняття участь у захисті територіальної цілісності, тому що це поняття регулює не тільки іноземцями або особами без громадянства участь у цих діях, командир підрозділу, задіяного у проведенні антитерористичної операції, це взагалі стосується громадян України і так далі. Тобто якщо цих понять не має в профільних законах, які регулюють питання проведення бойових дій або інших дій, які стосуються сфери оборони, то не можна його вносити до профільного закону про правовий статус іноземців.

Крім того, ми зустрічалися з ініціаторами розробки законопроекту і підтримали його в частині внесення змін до Закону України «Про

громадянство України», але наголосили на тому, що документування посвідками на тимчасове проживання дійсно не вирішить проблему цих іноземців. Тому що по-перше, посвідка на тимчасове проживання видається строком на один рік. Далі незрозуміло яким чином вона буде продовжуватися. Який статус перебування буде у особи у подальшому. Посвідка на тимчасове проживання не є документом, що надає право на отримання громадянства України. Знову ж таки далі буде дозвіл на імміграцію. Необхідно врегулювати це і Законом України «Про імміграцію». По-третє, ті особи, які наразі приймають участь в бойових діях вони не повинні отримувати посвідку на тимчасове проживання, повинні піти у військкомат, заключити контракт і вже військовий квиток є підставою законності перебування на території України такої особи. Це питання вже врегульовано законом, який був прийнятий наприкінці минулого року. Тому з нашої точки зору все, що стосується регулювання правового статусу іноземців до прийняття ними громадянства України воно потребує досить таки суттєвого врегулювання і в частині внесення змін до Закону про імміграцію, а не документування посвідкою на тимчасове проживання і потім вже необхідно одразу розуміти що буде за цим дозволом на імміграцію або посвідкою на тимчасове проживання. Чи зможе особа отримувати статус учасника АТО, які буде вона буде мати соціальні гарантії, які на неї будуть поширюватися. Тобто тут ще низка законів, які регулюють діяльність у соціальній сфері, які також необхідно врахувати при наданні певного статусу таким особам.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Наталя Миколаївна. У нас двоє колег спеціалізуються як раз з цих питань. Хто перший, Валерій? Колега Пацкан, прошу. Потім колега Логвинський.

ПАЦКАН В.В. Наталя, будь ласка, дайте чітке бачення Державної міграційної служби в частині цих питань. Якщо це необхідно, тоді результат

або напрацювання комітету буде лише створити робочу групу або повернути зараз суб'єктам на доопрацювання...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Або прийняти за основу.

ПАЦКАН В.В. Або прийняти за основу, а потім вже в такий спосіб внести... Але давайте так, щоб ми не затягували дійсно з цими питаннями, тому що дуже багато людей вже піднімає ці питання і це питання треба вже поставити і вирішити.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колега Логвинський зразу же і потім...

ЛОГВИНСЬКИЙ Г.В. Я хотів би ще раз підкреслити, що ми вже з прошлого засідання порушували проблеми, які існують в міграційній службі. Навіть у мене не має слів, для того об висловити те, що я чую все останній час. Навіть вчора... *(нерозбірливо)* ...в Одесі звертались росіяни, які були на майдані і вони не можуть отримати ніякої підтримки від держави. Ні посвідки, ні статус біженця, нічого. Більш того, держава ще судиться, щоб видворити тих людей, які стояли разом на майдані або воювали в АТО за межі нашої території, за межі України. Тому це нагальна проблема, ми повинні негайно вирішувати. І я дійсно підкреслюю, що ми повинні створити негайно групу, в якій об'єднати ці законопроекти, знайти шлях вирішення, взяти під контроль всі ті, на мій погляд, незаконні дії міграційної служби, які відбуваються зараз. Може треба звернутись до Кабінету Міністрів з метою, щоб зробили службову перевірку діяльності міграційної служби, перевірити всі ті факти, які вже біля десяти. Ще раз. До даного часу особи... До мене поскаржились Харківська правозахисна група. До даного часу особи, які приймали участь в АТО розшуковуються за запитом Російської Федерації, їх було затримано Службою безпеки України, на даний час вони знаходяться в СІЗО за те, що вони знаходились в Україні в АТО. Один з них кримський

татарин. Я казав, що комітет повинен негайно реагувати. Тобто ми людей, які захищають нашу державу, не тільки затримуємо, а ще й не вирішуємо... кажем законодавчо ми вважаємо що це гуманітарний чи не гуманітарний статус. До речі, у мене було декілька зустрічей з УВКБ ООН... *(нерозбірливо)*... вибачте, це право держави надавати статус біженця особам, яким ви вважаєте.

Тому єдиний шлях об'єднати ці законопроекти, знайти ті закони, які раніше подавались, знайти негайно і поставити питання для розгляду Верховною Радою для того, щоб ми знайшли шлях як легалізувати цих людей, як забезпечити їх безпекою, щоб їх не видавали. І в цьому законопроекті теж є певні неточності, тому що там написано, що забороняється видавати Росії або іншим державам, якщо вона визнана агресором. А які ще інші держави у нас агресором визнані? Сомалі чи щось таке? Тому тут треба чітко розуміти. Більш того, багато справ, які по запитам Російської Федерації запитуються о наших громадянах, вони розшуковуються не за те, що вони були в АТО... *(нерозбірливо)* ...обнаглили, відчувають, що вони можуть робити що завгодно. Відправляють запит, він був в Донецьку, в АТО, порушують кримінальну справу, потім розшуковують. Але розшуковують за щось таке за сепаратистські дії, за учать у мітингах Російської Федерації, ми це бачимо. Тому у випадку, для мене особисто, якщо людина розшукується не з визначеною метою, яка засвідчена у даному випадку, ми зобов'язані надати захист. Як я вважаю статус біженця. Тому єдиний вихід це об'єднати і негайно вирішити ті проблеми, за скаргами яких надходять до нас до комітету.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добре. Колега Пацкан, потім колега Сулова.

ПАЦКАН В.В. Найпростіший шлях зараз, Григорію Михайловичу, нашим колегам пояснюю, ухвалити один із цих законопроектів за основу, а потім одразу же тут же створити робочу групу з нас всіх і в найкоротший

термін доопрацювати його до другого читання. Це буде найкоротший термін. Якщо ми зараз повертаємо нашим колегам ці законодавчі акти, це займе певний час, поки вони перевнесуть це. Но якщо ми хочем вирішити проблему в короткий термін, тоді ухвалити наприклад 3433 за основу, якщо він більш доопрацьований і до робочої групи запросити цих народних депутатів, які там є плюс пані Веселову. Я, Логвинський, Сусллова, хто ще хоче від нас з комітету і Державна міграційна служба і офіс Уповноваженого з питань прав людини і тоді ми це зможемо у найкоротший термін вирішити.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добре. Прошу.

СУСЛОВА І.М. Я в цілому просто хотіла підтримати колег і зазначити про те, що бажано було б долучити Веселову. Саме за неї я хотіла сказати, оскільки я вважаю, що встановлення термінів в даному випадку це є дуже важливо. І ті два місяці вони дають дуже чітке розуміння людині, що вона може отримати протягом двох місяців, а не протягом півроку, рік. Бо багато людей, які дійсно воювали, захищали нашу країну, вони стоять у черзі, але вони, до мене також звертаються, але вони не знають звідки, коли, які відповіді, де їм очікувати ті документи від міграційної служби, через скільки років. А в той час їх заарештовує СБУ начебто на законних умовах, тому що в нас це не врегульовано в законі. Тому пропоную підтримати і можливо треба наша допомога, як народних депутатів, для того щоби можна було якомога швидше внести цей законопроект щоб ухвалити у першому читанні.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добре, колеги. Я бачу ми рухаємося до консенсусу. Хочу нагадати принагідно, що це частина проблеми, якою комітет займається і ми є головним щодо законопроекту 1901, який стосується пришвидшення процедури прийняття громадянства іноземців, які брали участь або беруть участь в захисті територіальної цілісності. Але хотів би звернути увагу на той коментар, який Валерія Володимирівна дала на початку, стосовно відповідної

термінології, беруть, брали або братимуть і так далі, щоб це також було враховано, інакше він буде реально обмежуваний, не буде вирішувати цю проблему, з огляду на плинність ситуації. Тоді, з огляду на пропозиції, які були висловлені, власне одна була пропозиція висловлена, щоб прийняти за основу законопроект 3433 і створити робочу групу з авторів цього законопроекту, альтернативного колеги Веселової і за бажанням колег – членів комітету, зокрема колеги Пацкана, Логвинського і Суислової і інших, які будуть бажати, для підготовки його до другого читання. Немає заперечень? Прийнято.

Переходимо до пункту третього порядку денного. Це проект закону про внесення змін до Закону України «Про свободу пересування та вільний вибір місця проживання в Україні» щодо надання притулку бездомним особам, реєстраційний номер 3833, група народних депутатів, серед яких є наш колега Рефат Чубаров. Він власне простий цей законопроект. Прошу, Юрій, ви просто тоді проінформуйте. Саме тому пропозиція зводиться до того, щоб його прийняти за основу і в цілому. Прошу.

БУЗНИЦЬКИЙ Ю.В. Власне сам законопроект зводиться до змін у статтю 6¹ Закону України «Про свободу пересування та вільний вибір місця проживання» і зміна складається з одної фрази, яка викликана останніми законодавчими змінами щодо проведення децентралізації. Тут пропонується просто замість створених органами місцевого самоврядування написати створених відповідно до Закону України «Про основи соціального захисту бездомних осіб і безпритульних дітей». Таким чином ця стаття просто приводиться у відповідність з тими змінами, які вже відбулись в законодавстві. І висновок головного науково-експертного управління, що він може бути прийнятий за основу. За основу і в цілому, я перепрошую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. За основу і в цілому... Винести на розгляд Верховної Ради для прийняття за основу і в цілому, але викласти назву законопроекту в

такій редакції цитую «про внесення змін до статті 6¹ Закону України «Про свободу пересування та вільний вибір місця проживання в Україні». Немає заперечень. Прийнято.

Ми завершили розділ, який стосується законопроектів, де комітет головним. Зараз наступний розділ, де комітет не є головним. Це також відкладений був законопроект і зараз пункт четвертий порядку денного. Проект Закону про внесення зміни до Закону України «Про державну службу» щодо особливостей проходження державної служби в секретаріаті Уповноваженого Верховної Ради з прав людини. Реєстраційний номер 4311, внесений народним депутатом Луценком Юрієм.

Хочу також зазначити, що до Комітету, до мене як Голови надходило кілька звернень від керівників різних міжнародних організацій, також два звернення від Уповноваженого Верховної Ради з прав людини – останнє надійшло сьогодні, воно пов'язане з тим, що 25 квітня зареєстровано проект Закону України 4526, який був внесений Кабінетом Міністрів України. Отже, у нас є Закон, який внесений народним депутатом – 4311 і 4526, який внесений Кабінетом Міністрів України, який, на думку Уповноваженої з прав людини також негативно може вплинути на діяльність Уповноваженого Верховної Ради з прав людини, оскільки створить загрозу зменшення незалежності і гарантій невтручання в діяльність цієї інституції.

Наш Комітет, наголошую, не є головним, головним є Комітет з державного будівництва і місцевого самоврядування, який очолює колега Власенко. Я мав попередню розмову усно з ним і з одним з авторів Закону основного «Про державну службу» колегою Шкрум, поставивши її до відома, що Комітет буде розглядати і попередні консультації засвідчили, що він буде мати намір підтримати власне ці занепокоєння, які висловлені, які я щойно озвучив.

Для того, щоб більш детально про це дізнатися, хочу передати слово Валерії Володимирівні, прошу.

ЛУТКОВСЬКА В.В. Дякую дуже, Григорію Михайловичу. Як ви знаєте, з 1 травня набув чинності Закон «Про державну службу» України і цим Законом внесені відповідні зміни, згідно з якими всіх державних службовців категорії «А» має призначати спеціальна комісія з питань вищого корпусу державної служби, яка має бути створена урядовим рішенням. Тобто по суті керівник Секретаріату і заступник керівника Секретаріату будуть призначені цією спеціальною комісією, яка буде створена Урядом і відповідно Уряд буде диктувати через цю комісію Уповноваженому з прав людини питання призначення керівника Секретаріату Уповноваженого і певних посадовців, і Уповноважений з прав людини взагалі позбавлений можливості встановлювати свій власний штат і відповідно набирати людей для виконання функцій Уповноваженого з прав людини. Я в даному випадку не говорю про себе як про Уповноваженого з прав людини, я говорю про статус інституції, який на сьогоднішній день є найвищим в класифікації ООНівських структур, і про те, що існує загроза того, що Уповноважений з прав людини України буде позбавлений цього статусу. Я хочу звернути увагу народних депутатів на те знову ж таки, що мова йде не тільки в даному випадку про існуючу структуру Секретаріату. Ми якось протримаємось. Питання в іншому - питання в тому, що у нас на сьогоднішній день конфлікт, у нас величезна кількість заяв про порушення прав людини на території України, у нас найближчим часом буде, тому що місія ООН з прав людини однозначно про це проінформує Глобальний Альянс інституцій з прав людини, і буде відповідно пониження статусу у зв'язку із цією дрібницею, яка стосується призначення Секретаріату Уповноваженого з прав людини, буде понижений рівень статусу. У Російського омбудсмена залишається статус «А», при тому, що там генерал-майор міліції. Тому ну ми просто опиняємось у досить таки в нехорошій ситуації, тому я дуже прошу народних депутатів з одного боку підтримати законопроект, який зареєстрований Юрієм Луценком, який встановлює інший порядок призначення керівника Секретаріату і відповідно працівників Секретаріату Уповноваженого з прав

людини. І, по-друге, я б дуже просила звернутися до Комітету з питань місцевого будівництва з тим, щоб дійсно підтримати цей законопроект Луценка, бо ми маємо ще один інформаційний привід для певних перемог в інформаційній війні. Да, і до речі, тут є вже два висновки на сьогоднішній день, один висновок – це Місія ООН з прав людини, і другий висновок – це висновок Бюро з демократичних інституцій і прав людини ОБСЄ, які абсолютно підтримують ідею стосовно того, що сьогоднішня ситуація, яка закладена вже Законом «Про державну службу», і може бути зацементована урядовим законопроектом 4526, ця ситуація ставить загрозу для незалежності інституції Уповноваженого з прав людини.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добре. Ви хотіли б висловитись? Будь ласка представтесь.

АСТАПОВ А.О. Андрій Астапов, Нацдержслужба. Хотілось би висловити деякі застереження стосовно запропонованої редакції і власне цих змін, що вона не відповідає самій концепції Закону «Про державну службу», які до речі наші європейські колеги, зокрема експерти програми СІГМА, які проводили експертизу його відповідності стосовно європейських принципів державного управління на належне урядування, вони дали позитивну високу оцінку цьому законопроектові, і тобто що ці зміни, вони не входять до загальної концепції цього Закону. Крім того, в такій редакції Закон буде мати власне внутрішні суперечності і буде викликати надто багато запитань з приводу його застосування. Тому однозначно проблема потребує звичайно вирішення, однак потрібно працювати над редакцією цього законопроекту.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Колега Брензович, будь ласка.

БРЕНЗОВИЧ В.І. Шановні колеги, шановний Григорію Михайловичу, я прошу підтримати думку пані Лутковської. Адже я не почув від вас

аргументи, чому це не можна підтримати, адже міністерства, всі інші, а омбудсмен – це зовсім інша структура. Зовсім інша структура, яка не відповідає останнім міністерствам, адже вона має захищати права людини. І тому цілком доречно то, що призначення цих секретарів в даному випадку йшло іншим чином, чим в інших міністерствах.

АСТАПОВ А.О. Ну я хочу зазначити, що, по-перше, концепція Закону полягає в тому, що всіх державних службовців, які працюють в державному органі, повинен призначати саме державний службовець, а Уповноважений Верховної Ради з прав людини відповідно до цього Закону таким не є. І одним з основоположних принципів Закону «Про державну службу», про який ми говоримо давно і який власне повинен змінити самий підхід до державного управління, є відділення політики від адміністрування. Якщо ми говоримо про комісію з питань вищого корпусу – то це той орган, який утворюється на паритетній основі з представників як Верховної Ради, так і Президента, так і Кабінету Міністрів, представників громадськості – тобто доволі таке широке коло. Тобто це не лише там представник Кабінету Міністрів, який буде диктувати кого обирати секретарем. І також говорю про наявні якби внутрішні суперечності. Законопроектом передбачається доповнити Закон новою статтею 91¹, де говориться, що керівник Секретаріату буде призначатись Урядовим уповноваженим, водночас...

ЛУТКОВСЬКА В.В. Як Урядовим? Не Урядовим.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Окей, колеги, давайте ми трошки структуруємо. Андрій Олександрович, дякую за ваші зауваги. Дві короткі репліки. Будь ласка спочатку колега Пацкан і колега Сулова.

ПАЦКАН В.В. Якщо ви вважаєте, що Офіс Уповноваженої – це політичний орган, шановний колего, я тоді сумніваюсь у компетентності вас,

вибачте будь ласка. Я називаю речі своїми іменами. Це перше питання. По-друге, ця посада і цей Офіс обирається Верховною Радою. Це Уповноважений з питань прав людини Верховної Ради. І ми народні депутати вправі, так само це конкурсна основа, так само будуть подаватися різні кандидатури. Ми зараз не прив'язуємося до Лутковської. Лутковська, Пацкан, Суслова, Тука – будь-хто може бути на конкурсній основі вибраний Уповноваженим з питань прав людини. Наше бачення, моє бачення, може ще й інших колег, що цей орган має мати статус державної служби, не сплутуйте будь ласка з політикою. Ми тут представники різних політичних сил і політики в цьому не вбачаємо.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Це була репліка. Вона не потребує реакції.

СУСЛОВА І.М. Я також коротко репліку. Ви ще не говорили про те, що підтримали європейські колеги і Закон. І я вносила також, приймала участь у робочій групі щодо напрацювання Закону «Про державну службу». Я хочу зазначити, що європейські колеги профільні зробили також свої висновки і надали їх Офісу Уповноваженого з прав людини: і ОБСЄ, і Місія ООН з прав людини. Я гадаю, що ми маємо до них дослухатися, підтримати колегу Пацкана, державна служба, і в цілому підтримати Офіс Уповноваженого.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я хочу принагідно зазначити, що немає ідеальних законів. Є прогресивні закони, і Закон «Про державну службу» якраз має відношення до таких категорій прогресивних законів, але саме тому, що це прогресивний Закон - це означає, що кращі речі, які можна скоригувати на початку, треба коригувати, щоб він не перетворився на свою протилежність, коли, вирішуючи одне питання, він створює проблеми. І в даному випадку я думаю, що наші колеги з головного Комітету з повагою віднесуться до висновку нашого Комітету, до сфери відання якого доложиться і це питання,

і сподіваюся, що також ці зауваження, які були висловлені під час обговорення моїми колегами – членами Комітету, і ваша інституція, також візьме до уваги. Дякую також за ваші коментарі.

Я думаю ми далі маємо рухатися. Отже пропозиція є така, щоб Комітет з прав людини звернувся до Комітету Верховної Ради України з питань державного будівництва, регіональної політики та місцевого самоврядування з проханням відповідно не підтримувати запропоновані законопроект 4526 пропозиції щодо діяльності Уповноваженого Верховної Ради з прав людини, і натомість підтримати проект Закону 4311, який враховує всі ці обставини щодо забезпечення незалежності інституції і недопущення втручання в її діяльність з боку будь-яких інших державних органів. Нема застережень? Приймається. Якщо редакційно, потім тоді можна це.

ЛУТКОВСЬКА В.В. Одне коротке питання, Григорію Михайловичу, я перепрошую. Вже, я розумію, що це нахабство з мого боку, але враховуючи невизначений статус автора цього законопроекту, який 4311, і можливі зміни в його статусі найближчим часом, чи можу я просити народних депутатів підтримати і авторство цього законопроекту?

БРЕНЗОВИЧ В.І. Обов'язково.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Думаю це *(говорить англійською)* народних депутатів, які можуть підтримати, хто за бажанням може підтримати. Щодо невизначеного статусу, я думаю, що статус визначений – це народний депутат, наш колега, і я думаю, що будь-яка спекуляція щодо невизначеного статусу є неприйнятною.

(говорять без мікрофона)

Все. Ми почули вас і дякую за небайдужість.

Дякую. Ми переходим до інших питань – вони стосуються інформації.

Нагадаю, що і вже до виїзного засідання, під час виїзного нашого розширеного засідання і після цього засідання відбуваються події, пов'язані з тим, що, на нашу думку, думку Комітету, я тут сміло можу сказати, не зважаючи на те, що вже 4 місяці діє основний Закон «Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб», деякі речі, які відбуваються, зокрема по лінії верифікації окремо, який Мінфін проводить, окремо, який проводить Мінсоцполітики, деяких речей, які відбуваються на місцях відповідно департаментами, практики, які застосовуються, на думку Комітету вони свідчать: по-перше і очевидно, що на жаль до сих пір не приведені нормативно-правові акти необхідні Кабінету Міністрів, міністерств та інших центральних органів виконавчої влади у відповідність до Закону, який, нагадаю, діє уже з січня цього року. По-друге, поточні практики, які застосовуються – вони, їх найм'якше можна назвати імпровізацією, яка, як будь-яка імпровізація як правило, викликає ще більші імпровізації на місцях. Зокрема щодо того, як на місцях здійснюється ця верифікація, що таке призупинення дій цих довідок, посвідчень і як це впливає потім на відновлення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб, які є громадянами України. Саме тому ми звернулися, я від імені Комітету звернувся до новообраного затвердженого Прем'єр-міністра, до відповідного Міністра соціальної політики, з питань окупованих територій Міністра і внутрішньо переміщених осіб для того, щоб ми могли заслухати на нашому сьогоднішньому засіданні інформацію з цього приводу. Я дуже радий бачити вже в якості заступника Міністра з питань тимчасово окупованих територій та внутрішньо переміщених осіб Георгія Борисовича Туку, якого ми нещодавно бачили ще там, на, хотів сказати Донеччині, але так, бо ми вас в Краматорську бачили на вокзалі – це Донеччина, це не Луганщина. Це потяг все ж таки. І також інших колег, які, я сподіваюся, нададуть вичерпну інформацію наявну на сьогодні.

Я тоді пропонував би Георгію Борисовичу вам слово першому надати. Далі побачимо. Будь ласка натисніть.

ТУКА Г.Б. Мушу зазначити, що лише тільки минулого тижня вперше за два роки проведення антитерористичної операції, а щоб називати речі своїми іменами - просто війни, лише тільки зараз відбулось перше урядове засідання, на якому обговорювались питання, пов'язані з, скажем так, статусом внутрішньо переміщених осіб, і створення єдиного реєстру або єдиної бази облікової. Мушу зазначити, що ініціатором виступив Міністр Вадим Черниш, на нараді були присутні представники практично всіх відомств, які залучені до цього процесу, мається на увазі і СБУ, і прикордонники, і фіскали, і міграційна служба – всі абсолютно. Всі зазначили, що є певні суперечності між законодавчою базою і постановами Уряду. Є певні суперечності між двома діючими законами. Але, що не могло не порадувати, побачили єдине спільне бачення вирішення цієї проблеми. Лише тільки сьогодні відбулася робоча нарада в Мінсоцполітики щодо створення єдиної бази. На жаль, я розминувся зі своїм колегою і не знаю до якого результату дійшли, але згідно доручення Першого віце-прем'єра до кінця місяця має бути розроблений текст відповідної постанови Уряду. Я можу зараз розказати про загальну ідеологію, яку ми намагаємось довести до Уряду, я сподіваюсь вона буде прийнята депутатським корпусом теж. По-перше, все має бути зроблено таким чином аби не додавати клопоту і так тим людям, які потерпають від самого факту вимушеного переселення. На жаль, дійсно чимало випадків, коли на місцях, особливо за останній період, я не знаю чим це обумовлено, але можливо це обумовлено змінами до функціональних обов'язків Мін'юсту, я маю на увазі, що передані ці повноваження на місця, так само частина повноважень спірними залишаються з боку Міграційної служби, але врешті-решт ситуація така, що в одному районі штамп на довідку ставлять, в сусідньому районі не ставлять. Люди звертаються багаторазово і на межі паніки, відверто кажу, бо не знають що робити, куди бігти, як діяти. Моє особисте бачення, я його озвучив на засіданні у Першого віце-прем'єра і воно також отримало підтримку,

сподіваюсь і з вашого боку це буде підтримано як загальне бачення. Я вважаю, що нам треба забути про паперові носії інформації як про минуле і робити носії інформації в електронному вигляді. Мова йде про, якщо хочете, ID-картки. Для чого це я пропоную зробити? По-перше, це, як практик я знаю, що коїться на КПВВ, на пунктах перетину лінії розмежування, на моє переконання наявність такої картки і використання того елементарного електронного приладу, який зчитує інформацію зі скретч-карти, воно значно скоротить термін обробки інформації прикордонниками, тобто одразу і термін про черги зменшиться. По-друге, це нам дасть можливість отримувати об'єктивну картину про кількість вимушених переселенців. Я мушу зазначити, я не знаю чи це факти вже в пресі десь оприлюднені чи ні, але досить вже займатись страусиною політикою. Дуже велика кількість людей, які спочатку були, мали бажання скажімо так або необхідність покинути ці ОРДЛО, не зустрівши з боку держави жодної підтримки, вони вимушені були повернутися назад на окуповану територію. За попередніми розрахунками міжнародних організацій реальна кількість людей, які зараз постійно перебувають на території материкової України, вона становить близько 800 тисяч. Хоча на обліку стоїть біля мільйона сімсот тисяч. На мій погляд, це дуже прикрі наслідки відсутності загальнодержавного підходу до вирішення цієї величезної проблеми. До речі, я тільки сьогодні побачив інформацію, що, на жаль, Україна займає 4 місце в мире по кількості внутрішньо переміщених осіб. Дуже прикро і дуже боляче. Тобто своєю бездіяльністю ми фактично відторгаємо від себе прихильників України, які долею залишилися на окупованій території, ми покидаємо цих людей напризволяще. Це абсолютно неприпустимо. Тому я тримаю перед собою багато поправок від Наталії Веселової, але виходячи з того тексту, який запропонований, я бачу, що це все таки робили юристи, а не політики. Я не юрист і мені зараз досить важко на кожен абзац надавати відповідь. Я б вважав за доцільне відтермінувати розгляд цього питання приблизно на тиждень, коли вже будуть запропоновані конкретні заходи і я сподіваюсь, може, навіть буде

готовий попередній текст урядової постанови щодо задіяння цього механізму обліку переселенців. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Георгій Борисович. Я перш ніж передати слово Валерії Володимирівні, хотів би зазначити і нагадати деякі базові речі, на які ми все ж таки маємо звертати увагу як законодавці. Згідно з Законом, який набув чинності 13 січня, до 13 квітня відповідні зміни до відповідних постанов мали бути внесені. Перша констатація – можна причини називати: формувався уряд. Ми знаємо об'єктивні, суб'єктивні, але констатація така, що зараз є вже порушення цих прикінцевих положень зазначеного закону. Дві речі, на які викликається, просто така неузгодженість впливає на життя десятки чи може сотні тисяч людей, в яких закінчується термін дії цих довідок. Відповідно вони розгублені, оскільки і на місцях не можуть пояснити, якщо в центрі не можуть, що робити. Закон не передбачає якись перереєстрації, термін дії безстроково. Також в Законі скасовано вимогу внесення до зазначеної довідки відмітки про реєстрацію місця фактичного перебування ВПО. Це, знаєте, була одна з проблем, яка викликала з аргументації Президента в свій час, коли він повернув цей Закон на розгляд Верховної Ради. Деякі інші речі. Також щодо процесу приведення у відповідність, ми зараз головним чином говоримо про Постанову 509 від 1 жовтня 2014 року. Була, за інформацією, яка є, якою володіємо, оскільки представники нашого Комітету, секретаріату, неурядові організації брали участь у робочій групі, яка була створена і за сприяння Уповноваженого з прав людини, де, за тією інформацією, яку ми маємо, був напрацьований проект змін до Постанови 509. І в цій робочій групі брав участь і представник Міністерства соціальної політики, оскільки тоді ще не було цього новоствореного Міністерства у справах внутрішньо переміщених осіб і окупованих територій. Але потім знову за інформацією з'явився інший законопроект, до підготовки якого ніхто з залучених, кого я перерахував, не брав участі. Тобто це було зроблено як мінімум не прозоро. Тому виникла от

зараз ця колізія, де ми почули Вашу інформацію, що потребує ще деякий час і Уряд готовий представити відповідно залучені міністерства остаточний варіант або проект. Але моє питання до Валерії Володимирівни, чи берете Ви участь у цьому, чи відомо Вам про цей процес, яким чином Ви бачите кроки далі? Прошу.

ЛУТКОВСЬКА В.В. Дякую, Григорію Михайловичу. Ви знаєте, чесно скажу, я з захопленням слухала, тому що я нарешті від урядовця почула те, про що ми говоримо багато років, багато років ми просимо, щоб була якась єдина стратегія, єдине бачення державної політики стосовно ВПО. Цього не було зроблено до того. Ми дійсно говорили про те, що треба змінювати питання реєстрації ВПО і ми поки що не залучені до цієї роботи, мені шкода, що не залучені. І в разі, якщо Міністерство готове нас запросити, то ми готові надати тут весь той експертний потенціал, який ми маємо, тому що нам цікаво в цьому працювати. Єдине питання, яке, точніше не єдине, їх виникає багато. Розумієте, Григорію Михайловичу, у нас якась дивна ситуація складається з ВПО. Одною рукою ми 24 грудня 15 року прибираємо необхідність проставлення в довідці про статус внутрішньо переміщеної особи відмітки міграційної служби. Після того було проведено безліч, велика кількість нарад з Міграційною службою, з Мінсоцполітики, тому що Постанова Кабміну передбачає цей штамп, Закон не передбачає. Як ми не намагались переконати Міністерство соціальної політики, що штамп не потрібний, тим не менш, як з'ясувалось 4 квітня у нас почалась інша проблема. Раніше Законом від 10.12.2015-го Парламент, приймаючи зміни до деяких законодавчих актів щодо розширення повноважень органів місцевого самоврядування та оптимізації надання адміністративних послуг, повернувся до цього питання. Точніше раніше навіть. І власне знову вирішив, що в довідку про статус внутрішньо переміщеної особи проставляється відомості про місце перебування. Тобто це місце, на території якого особа проживає

строком менше 6 місяців на рік. Це чітке встановлення строку відповідно до іншого закону. Відповідно знову виникла суматоха, яку необхідно вирішувати на законодавчому рівні. І тут, я думаю, що нам би треба було б спрямувати свої зусилля, враховуючи таку позицію Уряду, який готовий до співпраці. Спрямувати на декілька позицій.

Перше, це привести нарешті Закон «Про статус ВПО» у відповідність до єдиного стандарту, тому що там у нас є «місце перебування», «місце проживання», «місце фактичного проживання». Віднайти єдиний термін поперше. По-друге, доопрацювати той закон, який був прийнятий раніше, ніж профільний закон про ВПО. Відповідно довідка там вже не мала б фігурувати, якби у нас правильно працювало юридичне управління Верховної Ради, але тим не менш вона фігурує, а він набув чинності пізніше, ніж наш профільний про ВПО. Його треба привести у відповідність до нормального стандарту, якимось чином врегулювати. Тут є різні шляхи, яким чином це можна зробити. І паралельно працювати з Урядом по 509 Постанові, яка категорично потребує змін з іншим підходом взагалі до внутрішньо переміщених осіб. І нарешті, можливо, запропонувати парламенту, я не знаю, чи законом, можливо, як урядову постанову, мені здається, що краще це мав би бути закон, стратегія ставлення, стратегія державної політики щодо внутрішньо переміщених осіб.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Одним з результатів нашого виїзного засідання було рішення про створення такої Моніторингової групи. Чому група, тому що є ще значна кількість колег народних депутатів з інших комітетів, яких турбує ця проблематика. Зараз ми частково отримали, частково ще продовжуємо отримувати пропозиції від фракцій, відповідно і груп щодо кандидатів до цієї моніторингової групи. В свій час над законом 2166 також робоча група працювала. З огляду на цю заувагу щодо необхідності щодо приведення у відповідність і внесення змін, і усунення неузгодженостей між діючими законами, один з яких набув чинності раніше, інший пізніше, я думаю, це

якраз прерогатива буде цієї робочої групи і за вашою участю, і інших неурядових організацій, я думаю, варто це зробити оперативно. Інша річ стосується те, що Георгій Борисович згадав про необхідність, а це вже питання аж занадто старе, створення єдиної інформаційної бази даних. Ще за старим законом вона мала бути створена ще більш ніж рік тому. За інформацією, яку надав заступник Міністра соціальної політики під час виїзного засідання пан Мушчинін, Міністерство соціальної політики отримало грант або співпрацює з Міжнародною організацією з міграції. Він навіть суму назвав, яку я не хочу повторити, оскільки боюся помилитися, але вона значна, ця сума. І моє питання, Георгій Борисович, хто зараз відповідає в Уряді за цю інформаційну базу даних? Інформаційна база даних щодо внутрішньо переміщених осіб. Мінсоц чи новостворене міністерство?

ТУКА Г.Б. Дякую. Що таке міністерство? Це три особи на сьогоднішній день.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ваше міністерство?

ТУКА Г.Б. Так, так. Міністр - на Кабміні, я - тут, і ще один заступник міністра – на відповідній нараді в Мінсоцполітики. От це надто голосно зараз звучить – Міністерство. Нас всього троє. Тому як пораємось, так і можемо. Я хотів би ще одне маленьке зауваження. Коли депутати будуть розглядати питання про внесення змін, жодного разу я не чув ні від кого поки що, на жаль, проблеми по участі у виборах. Справа йде про місцеві вибори. Це дуже серйозна проблема. Я її по собі пройшов під час місцевих виборів на Луганщині. Треба передбачити отакі негативні наслідки. Ми не можемо з одного боку позбавляти людей права голосу, з іншого боку, якщо ми залишаємо безконтрольним перебування цих людей на територіях, цим

можна користуватись під час певних дій, скажімо так, не на користь демократичних процедур під час виборчого процесу. Оце таке моє просто зауваження. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Валерія, будь ласка, по цьому питанню.

ЛУТКОВСЬКА В.В. Дякую, я не тільки по цьому питанню, Григорій Михайлович. По цьому питанню я хотіла б сказати, що ми маємо об'єктивно розуміти, що є частина ВПО, які завтра, післязавтра повернуться в ОРДЛО для постійного місця проживання. Вони поїхали у зв'язку з тим, що була загроза їх життю. Є частина ВПО, які ніколи не повернуться назад в зв'язку із своїми політичними поглядами, переконаннями, з різних причин. Вони не можуть туди повернутись, бо ця загроза буде існувати іще багато років. Тих, які ніколи не повернуться вже давно потрібно інтегрувати. Участь у виборах – це ж не тільки власне просто вкидання бюлетеню, це і відповідальність за тих, кого обрали. І такий спосіб – це теж реінтеграція їх в місцеву громаду. Тоді вони розуміють, що вони можуть впливати на те, як розвивається місцева громада. Тому це питання обов'язково треба. Інше питання – як відділити тих, які повертаються і тих, яких треба інтегрувати. Але це якраз питання цієї державної стратегії і державного бачення, кого треба інтегрувати, а кому треба допомогти зараз пережити цей складний час і потім повернутись назад, тому що будинки стоять нормальні, не дуже розбиті, наприклад, і так далі.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Хочу також нагадати, я про це говорив на останній Погоджувальній раді, що до 1 червня Кабінет Міністрів має надати інформацію щодо виконання Рекомендацій Парламентських слухань. Враховуючи те, що Ви сказали зараз, Міністерство сформовано на такому, як

польова кухня, з 3-ма людьми лише, навряд чи по силах таке завдання виконати, але ми заздалегідь на це звертаємо увагу, оскільки там 73 рекомендації і вони в основному адресовані Кабінету Міністрів, до речі і Президенту рекомендації скликати засідання РНБО з цього питання. Думаю, це було б доцільно і огляду в контексті мінського і немінського процесів. І там, до речі, йдеться про політичні права щодо виборчих прав і не лише на місцевих, але й на загальнонаціональних виборах. Тобто це також є. Хотів би звернути уваги, що власне 1 червня це - власне через 3 тижні. Навіть менше. Чи є бажані з інших запрошених висловитись щодо цього питання? Будь ласка, Міністерство юстиції, так? А, громадська організація «Крим-СОС», прошу. Щось я плутаю сьогодні представників громадськості із міністерствами і навпаки.

МАРУЩЕНКО С.В. Я хотів би прокоментувати щодо неузгодженостей в Законі і у зв'язку з тим, що був прийнятий закон 888-й, яким було передано повноваження на місця по реєстрації місця проживання, то сьогодні те, що в цьому законі передбачено процедуру реєстрації місця перебування, вона ніяким чином не впливає на прийняття Постанови 509-ї. Тому що, якщо ми глянемо, на яких осіб передбачено те, що вони зобов'язані реєструвати місце перебування, це лише ті особи, у яких є невиконані майнові зобов'язання, накладені в адміністративному порядку або за судовим рішенням, або призиваються на строкову військову службу і не мають відстрочки або беруть участь у судовому процесі у будь якій якості. Цим законом передбачено лише те, що для таких громадян є право і обов'язок реєструвати місце перебування. І ніяким чином до внутрішньо переміщених осіб ця норма не відноситься. Крім того, хочу сказати, що наша громадська організація дуже часто стикається із громадянами, які звертаються. І сьогодні вони чекають будь якого рішення, навіть того, щоб уже була ця відмітка Державної міграційної служби, тому що на сьогоднішній день є такі

громадяни, які з лютого місяця не отримують ні соціальні виплати, ні пенсії. Ці люди готові вже до будь яких рішень, але щоб вони були чіткі і зрозумілі для всіх. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Власне про це йдеться. Але як мінімум, тому що роз'яснення, яке чекають, роз'яснення цього немає, оскільки немає того, що мало б бути у вигляді змін до постанови. Юрій коротко роз'яснить.

БУЗНИЦЬКИЙ Ю.В. Я дуже коротко. Зараз складається така трошки дивна ситуація, коли новостворене міністерство починає відповідати за все. Я хочу нагадати, що сьогодні відповідно з чинним законодавством у нас надає статус або довідку внутрішньо переміщеної особи, позбавляє, проводить фінансові виплати Міністерство соціальної політики, яке благополучно сьогодні працює із повним штатом, і з грошима і все, що є. А то може скластись просто ситуація, коли гроші в Мінсоцполітики, а проблеми в новоствореного міністерства. Будемо казати так, як є. Тому по закону нічого не змінилося. Сьогодні за 90% питань, матеріального забезпечення відповідає Мінсоцполітики. Чому я на це звернув увагу? Тому що Георгій Борисович підняв тему, про яку спеціалісти казали вслух уже довгий час. Ця тема називається так: а хто тепер відділить реальних ВПО від тих ВПО, які зараз по всій країні отримують гроші? З прив'язкою до пенсії, з прив'язкою до всього іншого. Хто сьогодні наважиться сказати, що давайте таки 800 тисяч відділимо, як сказала Валерія Володимирівна, я перепрошую, Валерія Володимирівна, я хочу термін просто сказати, тих, які залишаться і ніколи не повернуться, скажемо, певна частина. Умовно кажучи, 800 тисяч. І тих, хто вже повернувся і так далі. Я чому звертаю на це увагу? Ми всі розуміємо, що це гроші і дуже великі гроші. Виплати 2 мільярди 800 мільйонів на цей рік – це не мало в цій ситуації. Мабуть, краще було б отій частині, яка залишиться

за рахунок перерозподілу цих коштів, зробити більшу якусь там допомогу і більші виплати, якщо не виплачувати тим, хто вже дійсно повернувся на постійне проживання туди. Тому хотілось звернути на це увагу, що це також буде проблема.

ЛУТКОВСЬКА В.В. Григорій Михайлович, перепрошую, останнє. Я б хотіла звернути увагу, що на сьогоднішній день пенсійне законодавство України не містить такої підстави для невиконання пенсії, як нездійснення своїх повноважень на непідконтрольній території. Відповідно, як тільки у нас запрацює належним чином розроблений механізм виплати пенсій на непідконтрольній території, тоді у нас не буде проблем із тим, яким чином чітко визначити дійсне число внутрішньо переміщених осіб. Тому що створивши сьогоднішню ситуацію із виплатою пенсій тільки на підконтрольній території, ми створили так званий пенсійний туризм, з яким тепер дуже героїчно бореться разом Міністерство соціальної політики з Службою безпеки України, винаходячи кого завгодно, тільки не тих махіаторів, які дійсно створюють якісь махінації з пенсіями. Тому це інше питання, Юрій Васильович, і якщо вже копатись в цьому питанні, то давайте тоді вже думати на тим, яким чином розробити реальний механізм виплати пенсій на непідконтрольній території, тому що пенсія за своєю суттю є, умовно кажучи, публічним договором: я протягом всього життя працюю і роблю свої відрахування до Пенсійного фонду, а потім від держави отримую пенсію. І скажіть мені, будь ласка, що ті, які залишились на непідконтрольній території не мають права на належне виконання державою своїх зобов'язань в цьому публічному договорі? Я ще одне дуже коротке питання, Григорій Михайлович. Перепрошую, це з питання ВПО. Це питання тих людей, які залишились на непідконтрольній території, але мають право на отримання паспортів. Вони хочуть отримати паспорт громадянина України. Це 16 років, це у зв'язку із втратою документів, ми прекрасно розуміємо, там бойові дії.

На сьогоднішній день, Державна міграційна служба згідно із цим законом про передачу повноважень до інших органів влади втратила можливість звернення до реєстру виборців, а це єдина існуюча на сьогоднішній день система, яка дозволяла встановити належність до громадянства України на непідконтрольній території. У ДМС своїх реєстрів немає. Відповідно вони втратили можливість звернення до реєстру виборців і на сьогоднішній день у випадку, якщо людина не хоче отримати статус ВПО, вона просто хоче отримати паспорт громадянина України, вона такої можливості позбавлена. У зв'язку із цим ми пропонуємо ...

ГОЛОВУЮЧИЙ. ... Навіть якщо вона виїде фізично на цю територію?

ЛУТКОВСЬКА В. В. ... Навіть якщо виїде фізично на цю територію. Тому що вони ... ну паперові картотеки ... вони залишилась форма один, вона залишилась на непідконтрольній території. І, відповідно, оскільки картотеки немає, Державна міграційна служба дійсно не може підтвердити чи ця особа дійсно належить до громадянства України.

У зв'язку із цим реєстр був єдиним джерелом інформації. У зв'язку із цим ми провели спільну узгоджувальну нараду між ДМС і ЦВК, тримачем цього реєстру, відповідно розробили законопроект, якщо можна – передаю у Комітет для відповідної реєстрації і вирішення цього питання. Тут одразу все – і пояснювальна записка і таблиця і сам текст законопроекту.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, колеги, але це протирічить, ну принаймні ... з того інформаційно ... з цієї інформації, яку члени Комітету отримали під час виїзного засідання. Тоді, коли ми були на цих КПВВ, зокрема в Мар'їнці, нам говорили, що прикордонники, що ми можемо їх випустити ... туди, але потім ми їх не впустимо, поки ... тому що у них не буде і це займає час. Представник ДМС, який ... яка була під час, я не пам'ятаю, хто це був,

сказала, що нема проблеми ми видамо ці всі речі, які є необхідні і тут за нами затримки не буде. Тобто на чому тоді її інформація? Це Ви були чи ні? Да, прошу тоді, будь-ласка.

СУБОТЕНКО Г. П. *(нерозбірливо, мікрофон вимкнений)*. ... до того часу поки не були внесені, не набули чинності зміни до Закону «Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб». Оскільки змінами до статті 4 було якраз і виключено положення, яке передбачало можливість звернення Державної міграційної служби до реєстру виборців для надання необхідної інформації.

І, дійсно, якщо для через пункти пропуску особи перетинали ці пункти і в'їздили на підконтрольну територію. Вони зверталися до тих територіальних підрозділів міграційної служби, які працюють в Луганській, в Донецькій області, в них приймали документи на оформлення паспортів. І в нас передбачено на час оформлення паспорта у зв'язку із втратою чи викраденням надання особі тимчасового посвідчення, яке підтверджує, що дійсно ця особа звернулася до нас і їй оформлюється паспорт. Але кінцевого результату зараз ми отримати не можемо.

Кінцевий результат – це оформлення і видача людині паспорта. Раніше ми направляли запита, здійснювали перевірку, оформляли паспорт і видавали його нашому громадянину. Зараз це тимчасове посвідчення може бути чинним місяць максимум два, але після закінчення цього строку Державна міграційна служба не має тепер можливості оформити людині новий паспорт, оскільки ми не можемо перевірити інформацію, що це дійсно, якраз саме особа, яка звернулася і є тим громадянином, який мав такий паспорт. Тому що інформація про його паспортні дані зберігається в єдиному доступному на сьогодні реєстрі – це Державному реєстрі виборців. Так.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Дякую за ці роз'яснення.

... *(нерозбірливо, мікрофон вимкнений)*...

... надалі надати за процедурою ... Майкл Дракман, будь-ласка, слово Вам.

ДРАКМАН МАЙКЛ. *(у перекладі перекладача)* Дякую, шановні народні депутати і колеги. Дякую за можливість поділитися з вами короткою інформацією про наші успіхи у рамках цієї співпраці, у рамках нашої спільної роботи. Я так розумію, що члени Комітету отримали наш звіт, копію нашого звіту, а також додаткову інформацію про роботу Міжнародного Республіканського Інституту в Україні. Але я би хотів виокремити деякі наші ключові успіхи протягом звітного періоду.

Протягом цього звітного періоду Міжнародний Республіканський Інститут разом із своїм партнером в Україні Центром підтримки громадських ініціатив провів декілька підготовчих зустрічей для проведення громадських слухань. Зокрема в Чернігівській та Житомирській областях. Для того, щоб підвищити рівень взаємодії, співпраці між місцевими органами самоврядування, міськими головами та громадськими організаціями.

Зокрема в Житомирі ми працювали по імплементації реформи електронного самоврядування в міській раді. Протягом звітного періоду ми організували навчання для депутатів місцевих рад, міських рад Херсона та Миколаєва і також паралельно розвивали їх співпрацю із депутатами міських рад Львівської та Тернопільської міських рад.

І цю групу депутатів із Миколаєва і Херсона ми організували поїздку до Литви, щоб вони зустрілися із своїми колегами не лише в столиці, а також і в Клайпеді. Там вони встановили контакти із своїми колегами, які займаються енергетичною реформою, а також спілкувалися, встановили контакти із членами кримсько-татарської спільноти, які зараз проживають у Литві.

Зрештою Міжнародний Республіканський Інститут працює у напрямку підтримки кримсько-татарської спільноти у Херсонській області. Зокрема, ми допомагаємо розвитку співпраці між громадськими організаціями, зокрема

кримсько-татарськими організаціями та політичними партіями задля просування реформ. Зокрема ми працювали по підтримці створення органів самоорганізації населення та представництва місцевого Меджлісу.

Ми будемо раді відповісти на ваші запитання, якщо такі будуть. І ще раз дякую Комітету за вашу підтримку нашої роботи тут.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь-ласка, колеги, чи є запитання до Майкла Дракмана і представників IRI? Питань не бачу.

Ну я хочу пояснити, що саме цьому ... деякий час тому виникла, я так розумію, непорозуміння або принаймні неузгодженість, коли було ... надійшла до нашого Комітету, це було минулого року, якщо не помиляюсь, від одного із структурних підрозділів Міністерства внутрішніх справ, такий запит, щодо відповіді на запитання у зв'язку із деякими розслідуваннями, які цей підрозділ проводив відносно до виконання саме цього проекту.

І тому, відповідно, ми звернулися до Посольства Сполучених штатів, до IRI, з проханням прояснити цю ситуацію. Ця ситуація була прояснена, але, можливо, Майкл, Ви могли би, з свого боку викласти що, власне, чого це стосувалося, для того, щоб уникнути різних тлумачень.

ДРАКМАН МАЙКЛ. Це для нас також була дивна ситуація. Але наскільки ми розуміємо, це було розслідування величезної кількості проектів, які фінансуються міжнародними донорами. Якщо я не помиляюся, її ініціювали в серпні-вересні минулого року і Посольство США провело зустрічі з Міністром внутрішніх справ для того, щоб з'ясувати всі ці обставини. І міністр Аваков повідомив, що він з'ясує, хто ініціював ці розслідування, і якщо нічого не буде виявлено – їх припинять.

Можливо там були якісь певні прояви цієї ініціативи після цього, але, наскільки нам відомо, це питання було вирішено ще в вересні.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Оскільки питань нема, я зустрічався перед ... кілька разів з Майклом, його колегами, Міжнародний Республіканський Інститут запевнив, що він готовий надалі співпрацювати з Комітетом з прав людини не лише в рамках виконання цього проекту, а й (*нерозбірливо*) сам мандат цього інституту, який разом зі своїм партнером Національним Демократичним Інститутом фінансується Урядом Сполучених Штатів, але, зокрема, питання, що стосувалося виборчих прав, це також питання виборчого процесу, це те чим опікується і IRI і NDI.

Я хочу подякувати колегам із IRI за цю і, відповідно, прошу підготувати за необхідною процедурою мого листа на відповідні установи щодо продовження цього проекту.

Дякую. І останнє у нас оголошення. Кілька оголошень я хотів би зробити.

Перше. Завтра Комітет з прав людини разом з Українським інститутом національної пам'яті та Програмою «РАДА: відповідальність, підзвітність, демократичне парламентське представництво» виступають співорганізаторами експертного круглого стола на тему: «Вдосконалення законодавства про реабілітацію жертв політичних репресій. Проблеми та перспективи».

Цей круглий стіл відбудеться за вул. Грушевського 18/2, кімната 12, о 14.00. Тобто під час перерви.

Від Комітету Перший заступник Валерій Пацкан буде головувати. Я запрошую усіх присутніх, членів Комітету і інших зацікавлених до участі у цьому круглому столі. Перше.

Друге. У період з 19 по 26 травня відбудеться візит в Україну підкомітету ООН з попереджень катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження і покарання.

І прохання надійшло через відповідно Міністерство юстиції, прохання цього підкомітету ООН, представників, бажання зустрітися з членами Комітету 19 травня.

Я також прошу надіслати тоді на електронні скриньки членам Комітету. Просив би розглянути можливість мати таку зустріч. На жаль, мене... це 19 травня ... це четвер. Можливо в перерві, можна запропонувати.

(Загальне обговорення. Мікрофон вимкнений)

ГОЛОВУЮЧИЙ. В мене таке враження, якщо про катування і нелюдське поводження, то людей із Закарпаття лише треба ... не можна ... інше також...уточнення прошу ...

СИМОН В. П. Уточнення. Сьогодні просили у Міністерстві юстиції дати підтвердження, що Комітет приймає ...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Приймає запрошення, і але ...

СИМОН В. П. ... і від Комітету буде представляти - Валерій Васильович Пацкан.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. І останнє робоче. Ми маємо прийняти рішення. Наступне засідання мало б відбутися 18 травня і ми мали б порадитися, але 18 травня у нас День пам'яті жертв депортації кримсько-татарського народу, припадає так на наступну середу.

Я говорив із Рефатом Чубаровим. Він говорить, що з третьої години почнуть відбуватися державні заходи з нагоди цієї дати і тому, ну принаймні його участь, Мустафи Джемілева навряд чи буде можливою. Можливо і члени Комітету будуть до цього залучені. Тому на ваш розгляд дві пропозиції такі щодо дати наступного засідання. Оскільки виглядає так, що 18 - наступна середа є ... ну навряд чи ми зможемо зібрати кворум.

Перша пропозиція – провести таке засідання 17 у вівторок. Це перше. Це буде пленарний тиждень у нас наступний. Тоді в перерві – один варіант.

Ну і ще альтернатива є, або провести вже на ще наступному пленарному тижні, це буде перше червня – День зашити дітей, міжнародний.

Який варіант підтримується, це... Я прошу тоді провести опитування членів Комітету, щоб завтра ми визначилися чи це буде 17, з огляду на кворум, травня, або 1 червня це тоді наступний, аж через один, середа.

БРЕНЗОВИЧ В. І. Перше червня.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Перше червня – День зашити дітей. ...

(Загальне обговорення. Мікрофон вимкнено)

ГОЛОВУЮЧИЙ. ... ну не знаю День зашити дітей, если у нас есть дети ... будемо їх... давайте ми в робочому порядку це вирішимо.

Дякую. Якщо нема інших оголошень хочу подякувати усіх запрошених.
До наступного засідання.